

in orkestra. Besedilo je spesnil Jaroslav Vrchlický. Dejanje se začne v krčmi, v kateri gode Švanda na dudih k plesu. Misel na nevesto Marinko mu ne da dalje strpeti, vsi prigovori plesalcev ga ne zmotijo in zato mu zakličejo: „Pa k vragu steci“. In tako se res zgodi. Na potu k Marinki ga zvabi tujec, obetajoč mu cekine, v „črni dvorec“, kjer igra Švanda obešencem in čarovnicam na divji ples. Zlatov se mu polni čepica in ganjen se zahvali Švanda z „Bog vam plačaj“. Peklensko druhal razkrope te besede, mine pa tudi zlato — bile so sanje, iz katerih se zbudi Švanda v jutro na potu, kjer je po noči zaspal.

Mnogo humorja je, ki sije v Bendlovo muziko, polna dramatskih efektov je, ki silijo v njej na dan. Prizori v krčmi in oni pri plesu čarovnic so poskočni, da bude dobro voljo, v njih vrvi krepost, ki oživlja, blesti se v njih ritmični živelj, ki unaša. Lahko in gladko, ob ljubki invenciji pisana skladba kaže Bendla skladatelja, ki mu je srečna roka pri ustvarjanju gracijoznih opernih scen, kaže nam ga lirika romantiške struje, ki mu pojeta srce in duša v izobilju melodij.

Reproduciranje velikih teh skladb je bilo znamenito, uspeh vestnosti in stremljenja po visokem, do katerega vodi koncertni vodja Hubad svoje zборе, svoj orkester. Solistovske partije tenorja Ernesta vit. Cammarote, basista Julija Betetta, sopranistinja Josipine Šušteršičeve in altistinje Angele Maličeve so lepo uspele, vsaj sta Cammarota in Betetto operna pevca priznane veljave, solistinji Šušteršičeva in Maličeva pa izbrani gojenki Matične šole.

Mešani zbor je še zapel vedno lepi, jako priljubljeni Antona Nedvěda „Nazaj v planinski raj“ in Stanka Premrla v nežnih niansah se topeči zbor „Lilije“, tenorist Cammarota pa razen dveh arij iz Oreficejeve opere „Chopin“ še Antona Nedvěda „Pogled v nedolžno oko“, basist Julij Bebetto končno Ludovika Hudovernika samospjev „V celici“. V solistovskih teh nastopih sta tekmovala oba umetnika — pevca z neoporekljivim sijajem polno in vzletno donečih svojih glasov.

Koncert se je ponovil v dan 27. januarja.

Dr. Vladimír Foerster.

Slovensko gledišče. A. Drama. Zadnji čas so se v dramih novitete kar vrstile druga za drugo. Tako smo videli dne 29. decembra p. l. prvič na našem odru „Potopljeni zvon“, dramatsko bajko v petih dejanjih, spisal Gerhart Hauptmann, preložil Anton Funtek. — Neskladje med tem, kar človek hoče in more, je hotel prikazati Hauptmann v tem svojem delu — ono tragiko, ki ima svoj vir v tem, da človek hrepeni, a ne doseže; zlasti pa je imel pred očmi umetnika, ki stremi za popolnostjo, ki bi se povzpел rad do najvišjega, a mora vedno zopet doznati svojo nezmožnost. Henriku se ne posreči zvon, kakor si ga imeti želi, in — Hauptmann ne more zvršiti dela, kakor ga sanja njegova duša. Zvonar Henrik ustvari zvon, ki je namenjen za zračne višave, ali njegov glas je preslab zanje in zato zdrči nazaj v nižave. Enako se godi pisatelju z njegovimi umotvori. Niso taki, kakor si jih želi, in tudi „Potopljeni zvon“ ni popolno delo! Tu imamo v dramah sami kritiko o dramah! Nedostatke tega dela čutimo s pisateljem morda tudi mi. . . Hauptmann je gotovo največji sedanji pisatelj nemški, a s tem še ni rečeno, da je

bogve kako velik. Z Goethejem ga ne bodo smeli nikdar primerjati, baš tako kakor se „Potopljeni zvon“ ne sme primerjati s „Faustom“, dasi sta si obé deli sorodni. Hauptmann se je učil pri Ibsenu, Dostojevskem, Tolstem in tudi pri Zoli. Za prvimi tremi je daleč zaostal, dosegel in presegel je samo Zolo, ki ni bil nikdar nič drugega nego velik kompilator. . . „Potopljeni zvon“ ima krasna poetična mesta, marsikaj v njem je jako lepo povedano, ne manjka pa tudi temnih mest, katerih pomena bi nam pisatelj morda sam ne znal razjasniti.

A delo je vsekakor vredno, da se je preložilo na naš jezik; z njim se je obogatilo naše slovstvo, za kar gre zasluga seveda tudi gospodu Funtku, ki se je tudi to pot izkazal mojstra-prelagatelja. — Igralo se je dobro. Najbolj nam je ugajala gospa Taborska v vlogi Rutice.

Ponavljal se je „Potopljeni zvon“ 5. in 20. januarja t. l.

Na novega leta dan je prišel prvič na našem odru Molière do besede s svojo komedijo enodejanko „Gizdavki“ (Les Précieuses ridicules). Igrica je izborna satira, polna pristnega humorja, ki je morala imeti v tistih časih, za katere je bila pisana, velikanski učinek. Noben stavek v igri ni prazen, vsak vsebuje krut udarec na tedanje razmere.

Drugič so igrali to komedijo dne 8. januarja.

„Na letovišču“, veseloigra v treh dejanjih, češki spisal Jos. Štolba, preložil Ivan Podgornik, ki se je uprizorila na našem odru kot noviteta dne 12. in 15. januarja zvečer in 20. januarja popoldne, je delo one vrednosti, ki jo imajo skoro vseskozi nemške novejšje veseloigre znanih tvrdk. „Na letovišču“ je zares veseloigra, kajti kar smo pri predstavah zapazili burkastega, to treba deti po naši sodbi igralcem na rovaš. Tako je gospod Boleška, kakor je bil sicer dober v maski in deloma tudi v igri, scmtertlja zopet tako karikiral in pretiraval, da je pokvaril ves učinek. Zlasti bi dandanes ne smelo priti nobenemu igralcu več na um, da zleze pod mizo, kajti ta je vendar že prestara! — Prijetno nas je presenetilo v tej igri to, da so naši igralci enkrat tako dobro zadeli naravni ton, dasi bi bili sicer lahko gladkeje igrali.

Dne 24. januarja pa smo videli prvič na našem odru „Arležanko“, dramo v treh dejanjih (petih slikah) z godbo in petjem, spisal Alphonse Daudet, glasbo zložil Georges Bizet. Nekaj povsem novega za nas! Človek bi ne mislil, da imajo Francozje tudi tako literaturo! Iz vsega, kar dospeva iz francoskega slovstva do nas, bi posnemali skoro, da na Francoskem preprostega ljudstva sploh ni. In glej, kar pravi ljudski tipi. Seveda nam nekoliko tuji! Tako strastne mladine pri nas ni! . . . In tista -- Arležanka, kakšna je pač? Daudet nam je ne pokaže. To nam vzbuja sumnjo, da pisatelj sam sebi prav ne zaupa. Pa bi morala biti že res demonska ženska to, ki zna tako razplameniti moška srca! Daudet se je bal, da bi ne razrušil iluzije, zato jo ima ves čas lepo za odrom skrito! . . . Godba Bizetova je jako ljubka, prav — njegova. Semintja nas je spominjala njegove „Carmen“.

Dne 1. in 5. januarja popoldan se je ponovil tretjič, oziroma četrtič „Beneški trgovec“, dne 26. januarja pa so predstavljali prvič v sezoni Finžgarjevega „Divjega lovca“.

B. Opera. Dne 1. januarja se je pela tretjič v letošnji sezoni „Cavalleria rusticana“. Prvič v sezoni so peli „Lohengrina“ dne 4. januarja, a ponovili ga dne 10. in 18. januarja. Odlikovali so se v tej operi pl. Rezunov kot Lohengrin, gospa Skalova kot Elza, g. Ouřednik kot Friderik, g. Betteto kot Henrik in gdč. Reisova kot Ortruda. — Boljših moči za Wagnerjeve opere še nismo imeli kot letos! —